

Rigsdagen bør selvfølgelig have Indseende med Vareimporten. Den bør staa i nøjeste Forbindelse med den Institution, der skal tage de vigtige Bestemmelser om, hvilke Varer der skal holdes ude, og hvilke der skal kunne indføres, og jeg tænker ogsaa, at der er Mulighed for at give Rigsdagen al den Indflydelse derpaa, som den maatte ønske. Det skal i hvert Fald ikke fra vor Side skorte paa velvillig Forhandling om Formen for Regulering.

Jævnside med Importbegrænsningen bør ogsaa gaa et Arbejde for at forøge Eksporten. Vi kan utvivlsomt rationere os selv noget mere, end vi allerede har gjort. Vi har allerede vedtaget, at vort Forbrug af Sukker skal indskrænkes. I denne Forbindelse maa jeg nævne, at det engelske Folk, der dog neppe kan siges at være i økonomisk Henseende slettere stillet end det danske, ikke har en større Sukkerration end 175 gram pr. Individ pr. Uge. Det er meget, meget mindre, end vi har. Vi kan naturligvis ogsaa indskrænke vort Forbrug af andre Varer. Men hvad vi ikke kan gøre, er at indskrænke den jævne Befolkning's Forbrug af Sukker, Mel og forskellige andre i og for sig nødvendige Husholdningsgenstande og saa tillade, at andre Varer, Luksusvarer, frit føres ind i Landet, thi en Foranstaltning af den Beskaffenhed, at vi rationerede os selv med de Varer, der er her i Landet, medens vi gav fri og uhindret Adgang for alle udenlandske Varer, vilde være fuldkommen betydningsløs, ja ganske urimelig, og jeg maa straks sige, at hvis man ikke gaar til at begrænse Forbruget af Luksusvarer og til virkelig forebyggende Foranstaltninger mod, at den danske Krone synker længere og længere ned i Værdi, kan man ikke paaregne vor Medvirken til nogen Rationering af de hjemlige Varer. Man kan ikke sige til den jævne Mand: du skal spare det og det, med den Virkning, at andre forbruger Landets Betalingsmidler til Køb af Luksusvarer, som han aldrig havde tænkt sig Muligheden at komme i Nærheden af.

Jeg gaar ikke med nogen Glæde med til de Restriktioner, som her bliver Tale om, men jeg indser Nødvendigheden af, at de foretages. De ganske abnorme økonomiske Forhold, ikke blot i vort Land, men i hele Europa, gør det til en bydende Nødvendighed for os at træffe forebyggende Foranstaltninger. Den store Overproduktion, som Landene havde før Krigen, var en mægtig Regulator overfor Forbruget,

der var i hvert Fald i vid Udstrækning fri Konkurrence, og Varerne manglede aldrig. Men saaledes er Forholdet ikke i Øjeblikket. Nu er der stor Mangel paa Varer. En Mængde vigtige, ja, af de allervigtigste Varer kan ikke faas i den Udstrækning, som ønskeligt er. Vi behøver jo ikke at gaa længere end til at studere Mulighederne for at faa Kul ført her til Landet i den nærmeste Fremtid. Man vil vide, hvilke overordentlige Vanskeligheder man her staa overfor. Vi har kun udenlandsk Brændsel til ganske faa Uger, Tilførselen pr. Uge er meget mindre en Forbruget, og det hjælper jo ikke, at vi gør Forestillinger hos de kulproducerende Lande, de er selv i Kulnød, vi har blot at haabe paa, at vi skal kunne faa, hvad der i allerstrengeste Forstand er nødvendigt. Men noget Overskud er der ikke af mange forskellige Slags af de allernødvendigste Varer. Derfor gaar det heller ikke an nu at lade Tingene gaa deres egen Gang; det er nødvendigt, at Samfundet træder regulerende ind, ellers vil vi havne i fuldkommen utaalelige Tilstande. Det gaar ikke an at lade tilfældige Mennesker bestemme, hvilke Indkøb der skal gøres i Udlandet; thi Forholdet er ikke længer det, at vi har Midler i Hænde til at gøre ubegrænsede Indkøb.

Jeg er ikke blind for, at en Begrænsning af Vareimporten kan føre til en Opskruning af Priserne paa de Varer, der er her i Landet, og selvfølgelig maa der jævnside med Importbegrænsningen foretages prisregulerende Foranstaltninger. Jeg maa i denne Forbindelse stærkt kræve, at Rigsdagen, naar Forslaget til Lov om Handelsavance forelægges, vedtager dette Lovforslag. Vi har ikke i Øjeblikket tilstrækkelige Midler i Hænde til at begrænse Fortjenesten ved Salg af Varer, vi maa nødvendigvis have en Handelsavancelov, og jeg haaber, at den maa faa i det mindste den Betydning, som det Forslag har, som den overordentlige Kommission har stillet til den højtærede Indenrigsminister.

Jeg har ikke med mine Bemærkninger villet male Dem et mørkere Billede af Situationen, end denne opfordrer til. Jeg vil heller ikke paa nogen Maade have sagt, at det danske Samfund økonomisk er saa slet stillet, at der ingen Mulighed er for at klare Vanskelighederne. Det er min Opfattelse, at vi har en god Status, det er min Opfattelse, at vi forholdsvis let kan komme over Vanskelighederne, hvis vi vel at mærke vil gøre det, som er nødvendigt for at klare dem. Vi staa ikke overfor en haabløs økonomisk